

# **A Bélmegyeri Óvoda Pedagógiai Programja Bélmegyer, 2013. augusztus 30.**

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

1

---

## **I. BEVEZETÉS**

### **Az óvoda jellemző adatai:**

Az óvoda neve: Bélmegyeri Óvoda

címe:

Bélmegyer Szabadság tér 1..

telefon:

66 / 420— 011 / 16 mellék

Az óvoda fenntartója: Bélmegyer Község Önkormányzata

címe:

Bélmegyer Petőfi u. 2.

telefon:

66 / 420 — 011

Az óvodai csoportok száma: 1

Férőhelyek száma: 43

### **A Bélmegyeri Óvoda bemutatása**

Intézményünk a falu közepén, egy parkos területen helyezkedik el. Óvoda céljára épült 1948 - 49 -ben. Megfelel az intézménytípussal szemben támasztott követelményeknek,  
2

csoportszobával, hozzá tartozó mosdókkal és öltözőkkel, kiszolgáló helyiségekkel és tornaszobával rendelkezik (amely alkalmas a testnevelés és ének foglalkozások lebonyolítására).

Az épület állaga folyamatosan romlik, de a szakmai felszereltség jó.

Udvarunkat 2010 nyarán pályázattal az EU szabványnak megfelelő játékokkal gazdagítottuk, melynek során a gyermekek fejlődését segítő, biztonságos játszószerkeket szereltek

fel. A felújítás folyamatos, mind a játékok pótlása, szabványosítása, talajcseréje, ütéscsillapítás tekintetében.

A gyermekeket 3 fős személyzet látja el.

Fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok és a dajka állandó továbbképzését, a módszertani,

pszichológiai ismeretek folyamatos korszerűsítését.

1999-ben saját programot írtunk az akkor még 3 csoporttal működő óvodának Katalinka szállj el....címmel

A program elkészítése során figyelembe vettük a törvényi szabályozásokat, szakmai helyzetelemzést, partneri elvárásokat és a szakmai – pedagógiai hagyományainkat.

Ezt követően a közoktatási törvény módosításának megfelelően e program

felülvizsgálatra

és kiegészítésre került.

A szervezeti átalakítások miatt szinte évente aktualizáltuk:

2005-ig az Általános Iskola intézményegységeként, 2000-től 2 csoporttal

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

2

---

### Page 3

2005-2008-ig önálló önkormányzati óvodaként

2008-2013-ig Mezőberényi Összevont Óvodák, majd Kistérségi Óvoda tagóvodájaként, ezen belül 2010-13 között egységes óvoda-bölcsődeként működünk.

**Jelen módosítás alapja a 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről, és a 363/2012**

**(XII.17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról.**

Az időközben 9 főről 3 főre apadt nevelőtestület a saját gyakorlati munkáját lefedő, ezen belül

újításra és megújulásra teret nyújtó pedagógiai program mellett döntött, s

**MINIMÁLIS PONTOSÍTÁSOKKAL ADAPTÁLTA A**

**NAPSUGÁR ÓVODA**

**PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT.**

**A NAPSUGÁR ÓVODA**

**PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Készítette: a Napsugár Óvoda nevelőtestülete

Székesfehérvár, Salétrom u. 8.

„Osztani magad – hogy így sokasodjál

Kicsikhez hajolni – hogy magasodjál,  
Hallgatni őket – hogy tudd a világot,  
Róluk beszélni – ha szólsz a világhoz...”

(Váci Mihály)

**Hatályos: 2013 április 1**

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

3

---

Page 4

## TARTALOMJEGYZÉK

I.

Bevezetés

3

II.

Óvodai nevelés célja, alapelvei

5

III.

Gyermekkép, óvodakép, nevelés rendszere

8

IV. Az óvodai nevelés feladata:

10

Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztés

11

Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

12

Az anyanyelvi és értelmi nevelés megvalósítása

15

V.

Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai:

17

Játék

18

Vers, mese

19

Ének, zene, énekes játék

22

Rajzolás, mintázás, kézimunka

25

Mozgás	
28	
Külső világ tevékeny megismerése	
31	
Munka jellegű tevékenység	
34	
Tanulás	
35	
VI. Az óvodai élet megszervezése	
38	
Személyi feltételek	
38	
Tárgyi feltételek	
40	
Szervezeti és időkeretek	
41	
VII. Az óvoda gyermekvédelme	
44	
VIII. Az óvoda kapcsolatrendszere	
47	
IX. A sajátos nevelés igényű gyermekek nevelése	
50	
X Melléklet	
53	
IX. Legitimációs záradék	
59	
A Napsugár Óvoda pedagógiai programja	
4	

## **II. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVEI**

### **Cél:**

Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével, a családi nevelés kiegészítése.

A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés,

hátránykompenzálás és tehetséggondozás a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek

megalapozása a játékban és szervezett tevékenységekbe ágyazottan.

Sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése.

### **Értékek, amelyek közvetítését vállaljuk**

≡ Szeretet

≡ Elfogadás és tisztelet

≡ Bizalom

≡ Egészséges életmód

≡ Anyanyelvi kultúra

≡ Tudás

≡ Viselkedés kultúra

≡ Rendszeretet

≡ Esztétikai érzék

≡ Természetvédelem-környezettudatosság

≡ Lakóhelyünk kulturális értékei

≡ Hagyományok

A rehabilitáció általános célja:

•

A sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása

•

A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése

•

Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

5

---

### **Page 6**

A rehabilitáció fő területei:

•

az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kineztiázis-fejlesztése

•

a motoros készségek fejlesztése

•

a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával

- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

### **Nevelési alapelveink**

≡ Kompetencia alapú pedagógiai szemléletben nem a tanterv, nem a tananyag, nem az ismeret

fontos, hanem a gyermek fejlettsége, életkori sajátosságai és képességeinek szintje.

≡ Az egyéni képességek differenciált kibontakoztatása, a teljes személyiség fejlesztése játékkal, mozgással, örömmel végzett tevékenységekkel.

≡ A ránk bízott gyermekeket szeretet, türelem, megértés és tisztelet veszi körül óvodánkban.

≡ Az óvodapedagógus és más alkalmazottak személyisége, magatartása, tevékenysége modellt nyújt a gyermekek számára.

≡ Az óvodáskorú gyermekek védelme, esélyegyenlőségének biztosítása, jogainak érvényre

juttatása a nevelés és a törvények adta eszközökkel. Egyenlő hozzáférés biztosítása minden

gyermek számára.

≡ A gyermekek érdekei elsődlegesek, mindenek felett állóak.

≡ Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a szükséges segítség, gondozás, nevelés

biztosítása.

≡ Nemi sztereotípiák tudatos kerülése.

≡ Innovatív pedagógiai törekvések érvényesítése a gyermekek érdekében.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

6

## **A NAPSUGÁR ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK RENDSZERÁBRÁJA**

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

7

A fejlesztés tartalmi feladatai

Az egészséges élet-  
mód alakítása, egész-  
ségfejlesztés program  
Az érzelmi, az erkölcsi és a  
közösségi nevelés  
Az anyanyelvi és  
értelmi fejlesztés és  
nevelés megvalósítása  
A gyermekek  
tevékenységformái  
Játék  
Verselés, mesélés  
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc  
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka-vizuális  
tevékenység.  
Mozgás  
Munka jellegű tevékenység  
A külső világ tevékeny megismerése  
Tanulás  
Az óvodai élet  
m megszervezése  
Feltételrendszer  
Gyerekvédelem  
Kapcsolatok  
A fejlődés jellemzői  
Célrendszer

### **III. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP**

#### **Gyermekkép**

A 3 – 7 éves életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész

életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Az óvodás gyermek gyorsan és intenzíven fejlődő személyiség, fejlődését meghatározzák a

veleszületett genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei valamint a környezeti hatások.

Az óvodás gyermeknek életkori sajátosságai és egyéni igényei alapján testi és lelki szükségletei vannak. Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés. Lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, a tisztelet. Az óvoda kerüli a nemi sztereotípiák erősítését. Jellemzője a sokirányú érdeklődés a környező világ megismerésére. Nagy mozgásigénye kielégítése során fejlődik érzékelése, észlelése, akarat tulajdonsága, szociális képessége. Alapvető tevékenysége a játék, mely sokoldalú tapasztalást biztosít számára, csiszolódik anyanyelvi kultúrája. A Bélmegyeri Óvodában a Pedagógiai Program megvalósításával az óvodáskor végére olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akikre jellemző:

- az összerendezett, harmonikus mozgás,
- a nyitott érdeklődés,
- a differenciált érzékelés és észlelés,
- a kialakult testséma, éntudat és téri tájékozottság,
- a tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás, és feladattudat.
- együttműködés a társakkal, felnőttekkel.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

8

---

**Page 9**

**Óvodakép**

A gyermeki tulajdonságok, készségek és képességek alakítása optimális feltételekkel, vidám, boldog, örömteli, szabad, játékos, bizalmas óvodai életben valósulhat meg, minden esetben igazodva a gyermek személyiségéhez, szükségleteihez, képességeihez. Az óvoda három főszereplője, a gyermek, az óvodapedagógus, a szülő. Az óvoda kiegészíti a család nevelési feladatainak ellátását. Óvodánk nyitott a szülők számára, betekintést nyerhetnek gyermekeik óvodai életébe, szülői értekezletek, fogadó órák, befogadás,



közös programok, nyílt ünnepek alkalmával.

Az Óvodában dolgozó óvodapedagógusok és alkalmazotti közösség tagjai is megtalálják az óvodások fejlesztésének szépségét, egyediségét, valóra tudják váltani emberi és pedagógiai törekvéseiket, és átlátják a nevelés távlati céljait is. Nevelőtestületünk szakmai tudására, saját emberi erőforrására, adottságára, végzettségére támaszkodva, a mai kor társadalmi igényeinek megfelelően korszerű, a nevelés távlatait is figyelembevevő óvodai nevelőmunkát végez.

Óvodánk az Alapító Okiratában és az Országos Óvodai Alapprogramban meghatározott alapvető

óvodai funkciók ellátását valósítja meg, melyek a következők

- óvó, védő,
- szociális,
- nevelő és személyiségfejlesztő funkciók.

Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Ez alapján az óvoda gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkorról, sokszínű, életkor specifikus tevékenységekről, kiemelten a játéktevékenységre.

Segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Migráns, nemzetiségi gyermekek nevelése esetén biztosítja az önazonosság megőrzését és

ápolását, nyelvi nevelését, multikulturális nevelésen alapuló integrációját.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

9

#### **IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI**

Az egészséges életmód alakítása. Egészségfejlesztési program

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés.

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés megvalósításán belül feladatunknak tekintjük a pszichikus

funkciók és részképességek fejlesztését.

## **1. Az egészséges életmód alakításának feladatai, egészségfejlesztési program**

### **Cél:**

Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés.

A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a

gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az

egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

### **Az óvodapedagógus feladatai:**

Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.

Mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.

### **Az egészségfejlesztés területei:**

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

10

## **Egészséges táplálkozás**

### *Alapelvek:*

Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés

otthoni kiegészítésének (komplettálásának) szorgalmazását szolgálja.

Az óvodás gyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A

fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű *a gyermek egészséges táplálása*. Az óvodai

étkeztetés napjainkban - minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden

követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten

(étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők

segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Az óvoda étkeztetését biztosító konyha kapcsolattartójával havonta történik egyeztetés az étlap

összeállításáról, melyhez az ANTSZ ajánlást vesszük figyelembe. A gyermeknek az egészséges

táplálkozás érdekében naponta az *öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából* kell fogyasztania

Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

(1) *kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs*

(2) *gyümölcs, zöldség,*

(3) *hús, hal, tojás,*

(4) *tej és tejtermék,*

(5) *olaj, margarin, vaj, zsír.*

Nincs azonban egyetlen olyan táplálék, ételféleség sem, amely a felsorolt alapélelmiszer-

csoportokban található *szükséges tápanyagot megfelelő mennyiségben tartalmazná*. Az óvodai

élelmezés jelenleg nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek

szükségességét.

*Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:*

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli).

Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket,

intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek

megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket.

Fokozottan

ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (a család biztosítja).

- Szerveznek az óvónők a szülőkkel, támogatókkal közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldség- napot.
- Tanácsot adnak, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a *haszontalan ételek és italok étrendbe állítását*, így a cukros, sós, zsíros

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

11

---

## Page 12

- ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.
  - Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolják be a napi programba az alternatív egészségfejlesztő programot, (pl projektek), játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).
  - A nevelési év során legalább 3 alkalommal kerül lebonyolításra az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás.
  - Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a foglalkozásoknak. Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket

versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek részére az óvó nénik. A legvonzóbbak a kóstolók. Készül saláta zöldségből, gyümölcsből.

Sütemény teljes kiőrlésű lisztből, barna cukor felhasználásával.

- Tejtermékekkel kapcsolatos foglalkozást is tartanak az óvónők, a boltokban kapható minden

féle tejterméket vásárolnak a gyerekek és kóstolják végig az óvodában a kínálatot.

Beszélgetnek

a tej fontosságáról miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

### **Mindennapos testnevelés, testmozgás**

*Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztéséért*

Változatos napi és heti rendszerben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.

Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron). Heti 1 kötelező

testnevelés foglalkozást vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés, környezet, levegő, nap

kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos

terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.

Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény

edzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való

tartózkodásra építi. A mozgás anyagát lásd mozgás fejezetben.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

12

### **Személyi higiéné**

*Óvodapedagógus feladatai:*

*Tisztálkodás*

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti

végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiéniaja a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

### *Öltözködés*

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

### *Pihenés*

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában két hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

### *Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása.*

Az óvoda gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajka munkájához tartozik a

mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés, a higiénias szabályok betartatása a  
gyermekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az  
udvari,

vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes  
eszközhasználatra,

biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek  
bevonásáról

gondoskodik, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

13

---

## Page 14

A Szakszolgálat logopédusával konzultál, aki hetente tart foglalkozásokat. A nevelési év  
elején a

logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő  
foglalkozásokat  
megtervezi.

A Szakértői Bizottság pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki évi  
rendszerességgel megvizsgálja a fejlődésben akadályoztatott gyermekeket, javaslatot  
ad az

egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális pszichológiai terápiára fogadja  
őket. Az

óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

**Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a  
szenvedélybetegségekhez**

**vezető szerek fogyasztásának megelőzése**

*Alapelvek:*

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az  
óvodapedagógusoknak

és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát  
jelentenek a

gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást  
gyakorol a

gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb  
felelősséggel

tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése,

amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei :

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga

gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb.

kapcsolatosan). A

szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval,

események értékelésével, képek nézegetésével, képkivágások gyűjtésével, diafilm-vetítéssel stb.

párhuzamosan. Alapelv: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.

*A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a*

*következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:*

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (lebarnulás),

szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség,

szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.

- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak

levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön,

"talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó

szagok.

- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek

füstje, gyárkérmények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott

dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

14



dohányoznak: dohányzó felnőttek, dohányzó gyerekek, otthoni dohányzás, miért nem szabad a közlekedési eszközökön (vonat, autóbusz, villamos) dohányozni; vélemény arról, hogy sikerül-e a leszokás.

- Tapasztalatok gyűjtése arról, hogy miről ismerjük meg a dohányos embert: láttál-e már nagydohányos embert, aki gyakran rágyújt, köhög, cigarettát hord magánál, öngyújtója van,

keresi a dohányzásra kijelölt helyet, engedélyt kér a rágyújtásra, sárga az ujjja, a ruházatának

dohány-szaga van, szájából dohányszag árad; mondj véleményt az ilyen helyzetről.

- Ismeretközlés, magyarázat arról, hogy a nem-dohányzókat törvény védi: mi a törvény, hogyan

és kit kötelez a törvény, mi a megszegők büntetése, hol megengedett a dohányzás; mi célból

alkották meg a nem dohányzókat védő törvényt; miért kell az embereket a dohányzástól megvédeni; az óvodában miért nem dohányoznak.

- Beszélgetés a dohányzási reklámokról: mi a reklám, hol láttál ilyet (tv, utca, aluljáró, közlekedési eszköz) ; milyen cigaretta reklámra emlékeztek, tudjátok-e mi van a reklámképek

aljára ráírva ("A dohányzás ártalmas az egészségre"), gyűjtsetek cigaretta-reklámképeket és

mondjátok el arról véleményeteket.

- Ismeretek összefoglalása a dohányzás ártalmairól: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint

a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányszűrtöt,

kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad

levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

- Beszámoló és értékelés a környezetünkben tapasztalt dohányzásról: mit mondanak a dohányzók a dohányzásról, a káros hatásokról, a megszokásról, a lemondásról; miért mondják,

hogyan kár volt elkezdni; szabad-e rájuk haragudni, mit kell tőlük kérni; hogyan kell kérni a

felnőttektől a dohányzás mellőzését.

- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell

elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

A szabad beszélgetések mellett a szabadidő kitöltésének (nevelési lehetőségének) egyik legjobb

alkalma: a mesélés. A dohányzást megelőző magatartásra nevelésnek is egyik eszköze az olyan

mese, amely az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nem-

dohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás

"pozitív" élményei jelennek meg, amely nem félelemkeltéssel kísérli meg a dohányzástól

"elrettenteni" a kisgyermeket. A mesék "stílusa" hasonlítson Fáy meséihez, a tanulságok pedig

Aesopus tanmeséinek következtetéseihez. Miután a dohányzásmentes magatartás köréből aligha

talál az óvodapedagógus mese-témát, szükséges, hogy saját maga, az eddigi mesegyűjteményét

"átalakítva" készítsen és mondjon mesét.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

15

---

## Page 16

### **A bántalmazás, erőszak megelőzése**

*Alapelvek*

A WHO definíciója:

*„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai*

*és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód,*

*a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének,*

*túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi*

*egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”*

*Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető*

*szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek*

veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet

a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Figyelembe kell venni ennek megítélésekor, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család

rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely

jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és

érzelmi fejlődését.

*Érzelmi elhanyagolást* jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a

gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő

erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

*Fizikai elhanyagolást* jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a

felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van

kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a

védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

*A gyermekbántalmazás* azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a

gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza

meg, illetve nem jelenti.

*Fizikai bántalmazás* az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás,

mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához

vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés

(gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

*Az érzelmi bántalmazás* azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti,

amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

16

---

## Page 17

nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

*Szexuális bántalmazás* a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog- és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy készítése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás

formájában, - a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek,

vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha *gyermek bántalmaz gyermeket*. Ezekben az esetekben

egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő

segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma

miatt. A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel

összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi

feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében,

feltárásában, megszüntetésében.

- Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési

nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a

gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését

veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére,

illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez. A

gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti.

- A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és

megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

17

hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálatától.

- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor írásban tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (óvodavezető), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős

fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos

cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a

szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezletekre megbeszélési anyagként

alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések kivédését.

### **Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás**

#### *Alapelvek:*

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és

a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy

balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is

tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a

beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy

egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat

hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

#### *Általános előírások*

A gyermekekkel

- az óvodai nevelési év, valamint

- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell

ismertetni. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

18

---

## Page 19

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek

megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek

rögzítésre. Elsősegély doboz az irodában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat

után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök

esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére**

Kultúráltan étkezik

Helyesen használja az evőeszközöket

Önállóan használja a vécét

Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít

Szükség szerint használja a zsebkendőt

Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyrerakja

Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne

Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

19

---

## Page 20

## **2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés**

### **2.1 A befogadás**

**Cél:**

Olyan módszerek eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a

megváltozott körülményekhez, biztonságot, és nyugalmat ad.

Megkönnyíteni a szülőktől való elválást, biztosítani a folyamatosságot a bölcsődéből érkezőknél.

Megismertetni a gyerekeket új környezetükkel, eközben érzelmi bázist találjanak bennünk, óvónőkben.

**Az óvodapedagógus feladatai:**

A gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása, folyamatos befogadás.

Az óvónők és szülők kapcsolatának kiépítése, az óvónő és gyermek érzelmi kapcsolatának megalapozása.

Az első szülői értekezlet keretében az óvoda napi életéről tájékoztatást ad a szülőknek. Bemutatja az óvodai nevelés törekvéseit.

Megbeszéli az óvodakezdés ütemezését, ismerteti, hogy kit, mely napokon hoznak be először az óvodába. Megbeszéli az átadás, búcsúzás körülményeit is. Ezzel a szülők előkészítő munkáját támogatja.

A csoportvezető párok közösen készülnek az **új gyermekek fogadására**: a csoportszobák

berendezése, dekorálása, játékok előkészítése, óvodai jelek elkészítése, a környezeti feltételek biztosítása.

A csoport feltöltése során a követi az alábbi sorrendet: először a bölcsődéből jövő gyerekeket

fogadja. Utánuk érkeznek a családból jött gyerekek, hogy őket már egy nyugodtabb, összeszokottabb csoport tudja fogadni.

A családi környezetből érkező gyerekek szüleinek az óvoda megismertetése különösen fontos,

mert első alkalommal találkoznak a gyermek közösségben történő nevelésével.

A vegyes csoportba már járó gyerekeket felkészíti az újonnan érkezők fogadására. Az óvoda

vonzóvá tételével minden kisgyermekkel érezteti, hogy várta már, és örül az érkezésének.

Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy **pozitív érzelmi hatások** ériék őket már az előzetes



## Page 21

kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze az első pillanattól. Az „szülői beszoktatás” során a gyermek eddigi fejlődési jellemzőit megismeri, a szülő tájékoztatása alapján. Az elválást megkönnyíti azzal, hogy addig itt maradhat a biztonságot nyújtó hozzátartozó, amíg a körülmények ezt igénylik.

**Szeretetteljes óvónői magatartással**, fokozott törődéssel, az **egyéni bánásmód** érvényesítésével alakítja érzelmi kötődésüket. Engedi, hogy a gyerekek kedvenc játékaikat vagy a szívükhöz kötött kedves holmit magukkal hozhassák, sajátos szokásaikat elfogadjuk. Barátságának elfogadtatása által az óvodai élet megkedveltetésére törekszik. Közös játékokat, élményeket és tevékenységeket biztosít, amelyekben szívesen vesznek részt az új gyermekek is.

Kooperatív magatartással a gyermekek **beilleszkedő-, és alkalmazkodó készségét erősíti**. Az egyes gyermekek szokásainak alakításával, érzelmi kötődéseknek segítségével a meghitt kapcsolatok kiépítésére törekszik.

A befogadás időszakában megfigyeli, hogy

- a gyermek miként fogadta el az új környezetet,
- hogyan reagált a szülőktől való elválásra,
- magára talált-e a játékban,
- hogyan alakult a kapcsolata az óvónőkkel,
- hogyan illeszkedett be az óvodai élet ritmusába,
- mi okozott számára örömet vagy nehézséget,
- hogyan reagált a társakra.

A megfigyeléseket írásban rögzíti.

## 2.2 A gyermekek érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelése

### Cél:

Derűs, vidám, élményekben gazdag, szeretetteljes érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott óvodai légkör és kapcsolatrendszer alakulása, amelyben a gyermekek jól érzik magukat, és lehetővé válik pozitív tulajdonságaik minél teljesebb kibontakozása.

### **Az óvodapedagógus feladatai:**

A gyermekek közötti kapcsolatrendszer bővítése, társas szükségleteik kielégítése.

A szociális érzékenység fejlesztése.

Az erkölcsi és akarati tulajdonságok alakítása.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

21

---

#### **Page 22**

Fontos szerepet tulajdonít mintaadó személyiségének és irányító tevékenységének. A közte és a

gyerekek között létrejövő érzelmi kötődésre építve saját maga modell értékével hat és teremt

meg a feltételeket a gyermekek között kialakuló őszinte, biztonságos, toleráns egymás mellett

éléshez. Az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek és gyermek-gyermek kapcsolatot a

pozitív attitűd jellemezze. Az intézmény összes alkalmazottjával mintát ad a kommunikációra,

bánásmódra. Arra törekszik, hogy gyermekkel igazságosan és differenciáltan, egyéni sajátosságaihoz igazodva bánjon, találja meg a gyermekben azt az egyedi képességet, megnyerő

tulajdonságot, mely a fejleszthetőség alapját képezi. A gyermekkel megéreztetni, később elfogadtatja mit, miért tart helyesnek, illetve utasít el. Kialakítja a társaikkal való

**együttjátás,**

**egymáshoz való alkalmazkodás** normáit. A gyermekeket a különbözőségek elfogadására és

tiszteletére neveli. Az együttjátászó barátok és kisebb csoportok között segíti az együttműködést.

Együtt örül a közös óvodai eseményeknek, ünnepléseknek. A társas együttélés szokásait,

szabályait fokozatosan megismerteti. Az én tudat alakulását és az **én érvényesítő törekvést**

segíti. A gyermek **önmagához való viszonyát, énképét, önismeretét, önértékelését, önirányító**

**képességét** fejleszti. A társak elfogadását, a társas viselkedés megtapasztalását, a kultúrált

érintkezési formák megismertetését, gyakoroltatja. Kialakítja a gyermekek pozitív érzelmi

viszonyulását az óvónő által közvetített szabályokhoz, értékekhez és a fejlesztő

tevékenységekhez. A gyermekek erkölcsi tulajdonságát fejleszti a nevelési helyzetek tudatos

kihasználásával, az óvodai élet helyes szervezésével. **Udvariasság, önzetlenség tulajdonságát**

alakítja a felnőttek mintaadásával, a természetes élethelyzetek tudatos felhasználásával.

A gyermekek **akaratát fejleszti** a pozitív erkölcsi érzelmek kialakításával, a szabálytudat

erősítésével, a játéktevékenység és versenyjátékok során, a különböző feladathelyzetekben, a

munka jellegű tevékenységekben. A változatos, érdekes és játékos feladatok végzése közben

önállóságot, önfegyelmet, önbizalmat, önbecsülést fejleszt. A kitartást, pontosságot, feladattudatot, szabálytudatot, önértékelést alakítja. A társas együttélés szabályait, szokásait

gyakoroltatja a csoport fejlettségi szintjén. Szükség esetén speciális szakemberek bevonását

kezdeményezi (pl. nehezen szocializálható, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű

gyermek).

Megismerteti a gyermekekkel a lakóhely szűkebb és tágabb környezetét.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

22

### **2.3 Az értékelés és jutalmazás:**

#### **Cél:**

A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

#### **Az óvodapedagógus feladatai:**

*Az értékelést* fontos személyiség és közösségalkító tényezőként alkalmazza. Az óvodában a

pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás.

Ezzel

erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.

A gyermekek szöveges, átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente minimum két

alkalommal a gyermekeként vezetett személyiség lapon, méréseik alapján. Elsődleges mérőeszköz a tudatos megfigyelés, és az 5 évesek esetében a DIFER alaplérés.

*A gyermekek jutalmazásának* elvei és formái: Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz.

### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

Jól érzi magát az óvodában csoporttársaival, a csoportban dolgozó felnőttekkel.

Elfogadja és tiszteli a gyermekek különbözőségeit.

A csoport kialakult szokásrendszerét betartja

Önbizalma megfelelő.

Feladat és szabálytudata kialakult

Konfliktushelyzetben társaival egyezkedik

Az udvariassági formák betartásával kommunikál

Tiszteli, becsüli szülőföldjét.

### **3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés**

#### **Cél:**

Változatos tevékenységformákon keresztül a gyermekek megismerkedése természeti és

társadalmi környezetükkel, melynek segítségével képesek lesznek eligazodni az őket körülvevő

világban, fejlődnek értelmi és anyanyelvi képességei. Mindez spontán érdeklődésére és ösztönös

tudásvágyára, kíváncsiságára élményeire alapozva az egyéni sajátosságokat figyelembe véve

cselekvésbe ágyazva történik. Cél az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv szeretetének,

megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése,

fenntartása.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

23

#### **Az óvodapedagógus feladatai:**

Az értelmi képességek fejlesztésének feladatai:

\* érzékelés, észlelés,

- \* emlékezet,
- \* gondolkodás.
- \* beszéd és kommunikáció-fejlesztés.

Minél **több érzékszervre ható tapasztalatszerzést**, megfigyelési lehetőséget biztosít a gyermekeknek. Sokoldalúan fejleszti az auditív, vizuális, taktilis érzékelésre épülő képességeket.

Lehetőséget teremt a dolgok, jelenségek **természetes környezetben, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben** való megfigyelésére és gyakorlásra. Mivel 3-7 éves

korban a vezető szerep a látásé, ezért a vizuális funkciók fejlődését fokozottan figyelemmel

kíséri. Az önkéntelen figyelemtől és spontán emlékezettől a szándékos megfigyeléshez és

emlékezetbe véséshez, majd felidézéséhez vezető utat sok játékos tevékenységgel segíti elő, az

emlékezet, szándékos figyelem terjedelmét növeli.

Fejleszti a képzeletet és fantáziát sok valós élmény nyújtásával, valamint meshallgatással, és

játék biztosításával. Nyitott, játékos helyzetek teremtésével többféle megoldás keresésére

ösztönzi

a

gyermekeket.

Az ingerek cselekvő és kísérletező jellegű feldolgozásával megalapozza a későbbi problémamegoldó gondolkodás kialakulásának feltételeit.

A problémák változatos megfogalmazásával az egyéni válasz keresésére ösztönöz, mellyel a

szabad önkifejezés (a kreativitás: érzékenység, eredetiség, átdolgozás, könnyedség, hajlékonyság, kidolgozás) lehetőségét teremti meg.

Élmény gazdag környezetet teremt, anyanyelvi játékokat szervez, amelyekben:

- Beszédszerve ügyesedik
- Beszédkedve erősödik
- Hallás, beszédhallása fejlődik
- Auditív ritmusa és emlékezete bővül
- Fonológiai kódoláshoz szükséges képességek megalapozódnak.
- Állandó lehetőséget biztosít a kérdéseknek-válaszoknak

A személyes példa, a helyes minta adása kiemelt jelentőségű.

Nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes csoportlétkör kialakításával eléri, hogy a gyerekek

szívesen és bátran beszélnek, kérdeznek a felnőttektől és társaiktól egyaránt.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

24

---

### Page 25

A kommunikációs képességeiben lassan fejlődő gyermekeket szükség esetén logopédiai,

pszichológiai szakemberhez irányítja.

Folyamatosan alkalmazza a „TEDD ÉS MONDD!” anyanyelvi fejlesztőprogramot .és a „Gyere

velem” drámapedagógiai programot.

#### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

Vannak elemi ismeretei az őt körülvevő világról, felismer összefüggéseket.

Probléma helyzetben törekszik a megoldás keresésére, szívesen kísérletezik

Képes időrendiséget felállítani

Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni

Képről mondatokban beszél

Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.

Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.

Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani

Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését

Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

25

---

### Page 26

## **V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI**

Az alapvető célkitűzést és feladatrendszert a következő tevékenységrendszerben valósítjuk meg:

játék, vers, mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás kézimunka, mozgás, a külső világ

tevékeny megismerése, a munka jellegű tevékenységek és a tanulás.

#### **A Kompetencia alapú óvodai programcsomag és a Pedagógiai Programunk kapcsolatrendszere:**

Ebben a tevékenységrendszerben kiemelt szerepet szánunk a semmi mással nem helyettesíthető

játéknak. A gyermekek érdeklődését, kíváncsiságát, aktivitását felhasználjuk a szervezett

tevékenységek során.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

Pedagógiai Program

Elméleti alapvetések

T Téma-

terv

javaslat

Kiegészítő

segédlet

26

---

## Page 27

### 1. A játék

#### Cél:

Az örömteli játék adta lehetőségek kiaknázásával a gyermekek teljes személyiségfejlődésének, pszichikumának, kreativitásának, és a differenciált képességfejlesztésének megvalósulása.

Testi, szociális, értelmi és kommunikációs képességei, akarati tulajdonságai, érzelmi viszonyulásaik, szokásaik, viselkedésük, alkalmazkodó képességük fejlődése, mely során

érvényesül a gyermekek szabadsága, önállósága. E gyermekkorban természetes módon

kialakítható tulajdonságokkal a felnőtt életben is fontos vonások megalapozásának elősegítése.

#### Az óvodapedagógus feladatai:

**Biztosítja a nyugodt, szabad játék feltételeit.** A léggör kialakítása során vidám, nyugodt, barátságos családi, elfogadó, felszabadult hangulatot teremt. A játéktémákat és azok tartalmát,

a csoport összetételét és életkori arányait figyelembe véve alakítja ki a teremben az állandó és

ideiglenes **játszóhelyeket**. Lehetőséget teremt a játék folyamatában a változtatásokra.

A

mozgásos és a nyugalmasabb játékok számára egyaránt biztosítja a játék tartalmának megfelelő

teret, és „kuckókat”, hogy a játszócsoportok igényeik szerint elkülönülhessenek.

A napirend keretein belül biztosítja a hosszantartó és **zavartalan játékidőt**. Ezáltal lehetőséget nyújt az elmélyült játék kialakulására, a játéktémák kijátszására, a tartalmas alkotások létrehozására. Indokolatlanul nem szakítja félbe a játékidőt.

A tartalmas és fejlesztő **játékeszközöket** a csoportok összetételéhez és igényeihez mérten (a költségvetésben tervezettek szerint) pótolja, bővíti, cseréli, karbantartja. A gyermekek igényeinek megfigyelése, valamint a fejlesztő feladatok tervezése alapján a csoportonkénti átgondolásával, választja ki a játékeszközöket. Az esztétikai és minőségi igény mellett a fejlesztő, motiváló hatást is figyelembe veszi. Biztosítja a különböző játékformák feltételeit: gyakorló-, szimbólikus-szerep, konstruáló, kreatív tevékenységet.

A játékszereket és eszközöket úgy helyezi el, hogy könnyen áttekinthetők és elérhetőek legyenek a gyermekek számára, és keltsék fel érdeklődésüket.

Jó **szokásrendszer** kialakításával, tapintatos, elfogadó nevelési stílusával megteremti a nyugodt, derűs, szeretetteljes, bizalmas hangulatot.

A játékkedv fokozása, a játéktémák bővítése, a tartalom mélyítése érdekében sokoldalú élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségeket szervez, kihasználja az óvoda, a város, a környezet és a szülők kínálta lehetőségeket, sétákat, kirándulásokat.

A gyermekek óvodán kívüli, otthonról hozott **tapasztalatait és élményeit** is felhasználja a játék tartalmi gazdagítása érdekében.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja  
27

---

## Page 28

Az együttjátszó gyermekek csoportjait figyelemmel kíséri, a baráti kapcsolatok alakulását segíti.

A játék továbbfejlesztését technikai tanácsokkal, új eszközökkel színesíti. Szükség esetén (agresszió, szorongás) védelmet, biztonságot nyújt, segít feldolgozni az élményeket. Csak akkor avatkozik be, ha pozitív fordulatot kell adni egy nem kívánatos viselkedési formának, vagy zavarják egymást, testi épségüket veszélyeztetik, ha a konfliktusokat a játszócsoport nem képes önállóan megoldani.



**Indirekt irányítással, tudatos jelenléttel, támogató, serkentő magatartással biztosítja, hogy a gyermekek szabadon valósíthassák meg elgondolásaikat élményeik, érzelmeik, fantáziájuk szerint.**

A játék stimulálása érdekében problémát vet fel, választásra készítő megjegyzéseket tesz,

eszközhasználatra ösztönöz, ötletet ad (nem konkrét) vagy serkenti kidolgozását.

Szükség esetén

segítséget és példát, mintát nyújt. Szabályjátékokat irányítja, irányíthatja.

**A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:**

Képes szerepvállalásra.

Képes elfogadni játszótársai elgondolásait.

Játéka elmélyült kitartó.

Alkalmazkodik a játék szabályaihoz.

Játékeszközökre vigyáz.

**2. Verselés, mesélés**

**Cél:**

Irodalmi élmény nyújtásával a gyermekek érzelmi, esztétikai, erkölcsi, értelmi fejlődésének

elősegítése.

A mesélés pihentet, szórakoztat, az anyanyelv közege át hat, emberi kapcsolatokra tanít, segít a

világban eligazodni, az élmények feldolgozásával oldja a szorongást.

**Az óvodapedagógus feladatai:**

Művészi értékű, népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokat válogat az alábbi szempontok

szerint:

**3-4 éveseknek** rövid állatmesék, láncmesék. A versanyag zömét a népi mondókák alkotják, ezek

közül is ölbeli játékok, állathívogatók és az ismert költőink ritmikus, játékos versei.

**4-5 éves korú** gyermekeknek egyszerűbb tündérmesék, hosszabb lélegzetű állatmesék, magyar

írók modern meséi, valamint verses mesék. A népi mondókák, halandzsza szövegek, kiolvasók

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

28

alkotják a nagyobb részt. Ezen kívül vidám humoros versek, klasszikus és mai magyar költők versei, művei.

**5-6-7 éves korra** már kialakul a mesére való beállítódás, a kettős tudat. Így a klasszikus tündérmesék, cselekmény dús állatmesék, népmesék, novellisztikus, realiztikus, tréfás mesék, meseregények kerülnek előtérbe. A versanyagot gazdagítják a népi mondókák, kiolvasók mellett a lírai versek.

Fokozatosan szoktatja rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A többszöri

meghallgatás után a gyermekekkel a **mesét dramatizálva is feldolgozza** szókincsük és

kifejezőmódjuk bővítésére. A bábokkal való ismerkedéskor rövid, párbeszédese jeleneteket mutat

be. Később a bábok számát, jelenetek időtartamát növeli. Eleinte a kicsiknek paraván nélkül

bábozik. A nagyobbakkal minden adandó alkalmat felhasznál a kiolvasók, versek ismételtetésére. Az új verseket a gyermekek élményeihez kapcsolja. Ügyel a szavak pontos,

tiszta ejtésére, értelemszerű hangsúlyozására. A mesék, versek cselekményét mozgással,

mimetikus játékkal is kifejezi. Mese, vers tevékenységeket naponta szervez. Az élményszerű

befogadáshoz megteremti a szükséges nyugalmat. A mondókázást mindig mozgáshoz, játékhoz

kapcsolja. A versek mondogatását spontán helyzetekhez, emlékezetes élmény együttesekhez fűzi

az utánzási, ismétlési kedvet felkeltve. A verset, mint egészet mindig az elejétől a végéig mondja

el. A hozzá kapcsolódó gesztusokkal, mozdulatokkal, közös ritmikus beszéddel motivál. Szervez könyvtárlátogatást a nagyobbaknak.

### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

Szívesen mondogat verseket, mondókákat, hallgat mesét.

Szívesen mesél, bábozik, dramatizál.

Képről mondatokban beszél.

Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.

Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.

Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani.

Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatai érthető kifejezését.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

29

---

**Page 30**

## **A képességfejlesztés lehetőségei a vers és mesehallgatás alkalmain**

ÉRZELMI-SZOCIÁLIS

ÉRTELMELMI

VERBÁLIS

TESTI

Érzelmi biztonságuk

kialakítása, érzelmi életük

gazdagítása, igazságérzet

kialakítása.

kapcsolatteremtő képesség.

Belső képi világuk, fantázia,

reprodukció készség

mese megértése, időrendiség,

Testrészek ismerete, testséma

fejlesztése, dominancia

Mozgásos észlelés, tapintásos észlelés,

hallás, hangészlelés, auditív emlékezet,

beszédritmus, . Beszédkedv felébresztése,

artikulációs tisztaság, beszédkészség, nyelvi

kifejezőkészség,

beszédkultúra,

pantomimika.

Nonverbális készségek

Ritmusérzék, auditív ritmus

egyensúlyérzék, finommotoros

tevékenység: beszéd és mozgás

összekapcsolása

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

30

---

### 3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

#### Cél:

„Az éneklés az öröm forrása, kedvelt, önfeledt tevékenység, és hogy részt vállaljon a teljes

személyiség formálásból” (Kodály).

Örömteli élményekben, gazdag tevékenységekben a zenei – érdeklődés, anyanyelv, ízlés

kialakulása.

#### Az óvodapedagógus feladatai:

Népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználásával fejleszti a

ritmust, éneklést, hallást, mozgást.

Az éneklési készség, ritmusérzék, hallásfejlesztés, harmonikus mozgás, zenei alkotó fantázia fejlesztése.

A népdalok, népi játékok által a hagyományokat megismerteti, továbbélését segíti.

Jó példát mutat a gyermekeknek a tiszta, szép énekléssel és szövegkiejtéssel.

Ügyel, hogy a dalanyag a gyermekek értelmi és fizikai adottságainak megfelelő, kis **hangterjedelmű** c-c' magasságú legyen.

Buzdítja, bátorítja a gyermekeket az egyéni, önálló éneklésre is.

Az **egyenletes lüktetés** megéreztetését kiscsoportos korban elkezdni egyszerű, utánzó mozdulatok folyamatos ismételtetésével.

A **dalok ritmusát** kiemeli, erre épül a motívum hangsúly megéreztetése.

Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása.

Ritmus visszhang játék.

Gyors-lassú tempó érzékeltetése és kifejezése.

Megismerteti a gyermekeket néhány egyszerű ritmushangszer használatával.

**Hallás fejlesztés:** Magas és mély hang közti különbség felismerése és kifejezése.

Halk és hangos közti különbség felismerése és kifejezése.

Hangszín felismerés: a környezete tárgyainak, zörejeinek felismerése. Belső hallás fejlesztése:

Dallam felismerés (dúdolásról, hangszerről).

Dallambújtatás

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

### Harmonikus mozgás fejlesztése

Térformák alakítása. Egyszerű tánc mozdulatok elsajátítása (p1.: forgás, guggolás, taps, sarokkoppantás, egy lépéses csárdás).

Átbújás, szűkülő-bővülő kör, sorgyarapodó, páros játékok, utánzások.

### **Zenei alkotó fantázia fejlesztése**

Kérdés-felelet játék.

Énekelve beszélgetés.

Énekelve, ritmizálva köszönés.

Ismert mondókára, versre dallam kitalálása.

Az egyszemélyes játékhelyzettel felkelti a gyermek **éneklési kedvét**.

A nagy teret igénylő énekes játékokat az 5-6-7 éves korú gyermekek számára heti 1 alkalommal kötött jelleggel szervezi a tornaszobában, a többi korosztálynak kötetlenül a csoportszobában vagy udvaron. A zenei nevelést szorosan kapcsolja az óvodai élet minden területéhez.

A **jeles napokat, ünnepeket** a kapcsolódó mondókákkal, dalok éneklésével (Mikulás, Karácsony, Újév, Farsang, Húsvét, Március 15) feleleveníti.

Természeti és társadalmi eseményekhez kapcsolódó népszokások dalainak, játékaiknak felelevenítése.

**Zenehallgatási** anyag megválasztásánál figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

### **A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:**

Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.

Tud dallamot, vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.

Tud társaival térformákat alakítani.

A zenei fogalmakat ismeri és alkalmazza.

Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, tudja mindkettőt a dalból kiemelni.

Megbeszélés, vagy egyéni ötletek alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudja kísérni.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

32

## **Képességfejlesztés lehetőségei az ének, zene, énekes játék tevékenységében**

ÉRZELMI-SZOCIÁLIS

ÉRTELMELMI

## VERBÁLIS

### TESTI

Zenehallgatás – befogadás, zenei ízlés, népi hagyományok ápolása, ismerkedés a klasszikus zenével a szép, - mint esztétikai élmény egymáshoz való pozitív viszony érzelmi élet gazdagodjon.

Alkalmazkodó

képesség,

együttműködő készség, közösségi érzés.

Auditív memória, belső hallás,

vizuális memória, dallam

felismerés

hangszerről,

énekhangról, dallamvisszhang.

Zenei érdeklődés, téri tájékozódás –

keresztcsatornák, zenei kreativitás,

zenei improvizáció, pontos

szövegkiejtés, tiszta éneklés és

artikuláció.

Testséma, testrészek

Hangszín felismerés: zörejhangok,

különböző hangú tárgyakkal halk

hangos felismerés, magas – mély

hang

érzékelése,

megkülönböztetése, felismerése,

ritmusérzék, egyenletes lüktetés,

környezet hangjainak megfigyelése

Mozgáskultúra fejlesztés,

mondóka, játékos mozgással,

egyenletes lüktetés, különböző

mozgásformákkal,

ritmustartás, ritmustapsolás,

ritmushangszerek megismerése,

mondóka

ritmusa,

nagy mozgások fejlesztése:  
gyors – lassú mozgások,  
egyensúlyérzék és finommotorika  
A Napsugár Óvoda pedagógiai programja  
33

---

#### Page 34

### 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, vizuális tevékenység

#### Cél:

.A gyermeki személyiség fejlesztése népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel.

Jókedvvel végzett tevékenység közben óvodásainkban a külső világot megismerő képesség,

az ebben való tájékozódás, intellektuális látás, kreativitás, befogadó képesség kialakulása.

Képi-plasztikai kifejezőképességük, komponáló, és rendező képességük, színeképzetük, esztétikai érzékenységük és igényességük, finom-motorikájuk fejlődése.

#### Az óvodapedagógus feladatai:

Megismerteti a különféle **anyagokat, eszközöket, technikai eljárásokat**, hogy ha ezekben

gyakorlottá válnak, tudjanak a tartalomra figyelni (képzelet, fantázia, egyéni érzelmek, egyéni kifejezőmód).

Lehetőséget ad a gyermekeknek önálló új technikát is kitalálni, alkalmazni. Az örömmel, játékosan végzett vizuális tevékenységet úgy biztosítja, hogy a gyermekektől a cselekvést és

nem az eredményt várja, értékeli. Ugyanakkor figyelembe veszi, hogy a rajzzal közöl valamit.

**Biztosítja a megfelelő körülményeket:** állandó hely, a gyermek által bármikor elérhető eszközök, anyagok, jó légkör. Tiszteletben tartja az egyéni fejlődésük útját, tempóját, sikerélményhez juttatja őket.

Eszközt, anyagot, témaválasztási lehetőséget kínál, mely a gyermek érzelmi beállítódására,

kötődésére, környezetismereti témára épül a cselekvés öröme érdekében.

Szervezeti forma megválasztásával a rugalmasság, folyamatosság elvét alkalmazza.

Biztosítja az alkotás lehetőségét az egész nap folyamán. Nagyobb gyermekkel kiállítás

-

tárlatlátogatást szervez.

Javasolt technikák:

- ☞ Zsírkréta, kréta, ceruzarajz, olvasztott kréta, aszfaltkréta
- ☞ Festés: vastag, vékony ecsettel, ujjával, egyéb eszközökkel
- ☞ Zsírkréтарajz után festés (vegyes technika)
- ☞ Nyomatok agyagba, gyurmába (termékek, tárgyak)
- ☞ Nyomatok dúccal (krumpli, dugó, termés, stb.)
- ☞ Előhívó, satírozó játék (falevél, fonal, ragasztás papírból, textilből előzetesen)
- ☞ Tépés, majd vágás (vegyesen is)
- ☞ Papírbatkolás (gyertya használata)
- ☞ Festés hullámpapírra

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

34

### Page 35

- ☞ Hullámpapírok ragasztása
- ☞ Varrás hullámpapírra vastag fonallal — Hajtogatás, képi elrendezés ragasztással
- ☞ Vágás, hajtogatás díszítése nyomattal, rajzzal, festéssel (karkötő, ház stb.)
- ☞ Téri elrendezés utólagos ragasztással (elé, fölé, mögé, gyermekrajzokból is)
- ☞ Fonalhúzás (festett fonal kihúzása)
- ☞ Pókozás
- ☞ „Csomagolás” (papírral, fonallal bevonás)
- ☞ Testek felületének díszítése (dobozok, hengerek, faépítők stb.)
- ☞ Festés üvegre, textilre, gipszre, fára, kőre
- ☞ Fonalragasztás síkon képi jelleggel
- ☞ Papírcsík hajlítással térbeli formák alakítása
- ☞ Kész képeken vágással (ajtó ablaknyitás)
- ☞ Mintázás nemcsak agyagból, gyurmából, hanem más képlékeny anyagból (szalma, újság,
- ☞ krepp)
- ☞ Mozaik
- ☞ Montázs, kollázs
- ☞ Viaszkarc
- ☞ „Fénymásolás” (zsírkréta satírozás, ceruza)
- ☞ Monotípia
- ☞ Papírmetszet
- ☞ Fóliadomborítás, karcolás
- ☞ -Fűzések, szövések különböző eszközök felhasználásával (termékek termények növények)
- ☞ Kézműves technikák gyakorlása (decupage)

**A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:**



Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol.  
Helyes ceruzafogás és eszközhasználat jellemzi.  
Ábrázolása változatos szín és forma használatot, tagoltságot mutat.  
Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.  
Részt vesz játék -, kellék -, ajándékkészítésben.  
Térialakításra , építésre képes.  
Tud különféle technikákkal alkotni, anyagot, témát választani.  
Igény az alkotásra, önkifejezésre, környezetalakításra és befogadásra.  
A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

35

---

Page 36

## **Képességfejlesztés lehetőségei a rajzolás, a mintázás, kézimunka tevékenységeiben**

ÉRZELMI-SZOCIÁLIS

ÉRTELMI

VERBÁLIS

**TESTI**

Akarati

tulajdonságok,

igényesség,

szép iránti fogékonyság, esztétikai

érzelmek, frusztráció.

Önismeret,

önértékelés,

önbizalom, testséma, testrészek,

keresztcsatornák, pozitív énkép,

önelfogadás, alkalmazkodási

készség.

Alaklátás, formaállandóság, rajzi

kifejezőképesség, emlékezet,

fantázia, alkotóképesség,

észlelőképesség, formák,

arányok, méretek, színek,

színharmóniák, színárnyalatok.

Formaérvék, formaismeret,

formaképzélet, színérvék, díszítő

érvék, irányérvék, mozgásos

észlelés rész – egész látás,  
tapintás,  
észlelés,  
megfigyelőképesség, vizuális  
memória,  
ritmus,  
összehasonlítás, szétválasztás,  
csoportosítás, téri tájékozódás  
síkban, térbeli alakzatok  
felismerése, létrehozása.  
Fogalomrendszer,  
szókincsbővítés  
Időviszonyok  
Tárgyi megnevezések  
Testfogalom  
verbális fejlesztése  
Rajzi kifejezőképesség komplex  
fejlesztése  
Egyensúlyérzék,  
Finommotorika, kézügyesség.  
Helyes eszközfogás, ülés,  
testtartás  
Nagymozgások  
szem  
– kéz,  
szem – láb koordinációja,  
mozgás feletti kontroll, mozgás  
tudatos  
irányítása,  
szemmozgatás, szemfixáció.  
A Napsugár Óvoda pedagógiai programja  
36

## **5. Mozgás**

### **Cél:**

Az egészséges életmód, a rendszeres testedzés szokásrendszerének, a testi-lelki harmónia

kialakulása, a társra figyelés, az alapvető testi képességek és mozgáskészségek (harmonikus, összerendezett, fegyelmezett, nagy és kismozgás) és pszichomotoros képességek fejlődése, a mozgás megkedvelése különös tekintettel a természetes mozgásokra, és koordinációra.

#### **Az óvodapedagógus feladatai:**

Fizikai állóképesség, erőnlét és koordináció fejlesztése.

Nagy- és finommozgások, testséma, téri tájékozódás és egyensúlyfejlesztés.

Laterális dominancia fejlesztése.

Vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó illetve azt kiegészítő szerepű mozgásokat gyakoroltat.

Probléma megoldást erősíti mozgással végzett feladatmegoldásokkal.

A mozgással kapcsolatos szókészletet fejleszti.

Fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitást előkészíti.

A sikeres feladatmegoldások eredményeként növeli az önértékelést és önbizalmat.

A tornával és mozgásos játékokkal fejleszti a gyermekek **természetes mozgását, valamint**

**testi képességeiket** (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordináció). Pozitív irányba

befolyásolja a mozgás által a gyermek teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítő

képességét. A mozgásos tevékenységek során segíti a **térben való tájékozódást**, a helyzetfelismerést, az alkalmazkodó képesség, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A mozgásos lehetőségeknek teret biztosít teremben és szabad levegőn egyaránt. Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást szervez az óvoda /iskola tornatermében, udvaron.

Zenés tornát, sétákat, kirándulásokat (5-7 évesekkel) szervez.

Differenciált feladatadással lehetőséget teremt arra, hogy az adott gyakorlatokat a gyermekek

saját képességeiknek megfelelően hajtsák végre, kellő aktivitást és terhelést biztosít. A foglalkozások körültekintő szervezésével és előkészítésével a várakozási időt kerüli.

Az életkorhoz az alábbi szempontok szerint a mozgásanyagot összeállítja.

Járás, mászás, futás, ugrás, dobás, elkapás, húzás, tolás, függeszkedés, forgás, gurulás, hordás, egyensúlyozás.

Gimnasztika és talajtorna elemek.

Sokszínű, változatos testnevelési játékok.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

37

---

#### Page 38

#### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

Szeret mozogni, kitartó.

Tud ütemtartással járni.

Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon.

Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni.

Versenyjátékokban betartja a szabályokat.

Tud helyben labdát pattogatni.

Kezdeményez mozgásos játékokat.

Sportmozgások alapelemeit ismeri.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

38

---

#### Page 39

### **Képességfejlesztés lehetőségei a mozgástevékenység terén**

**TESTI**

**ÉRZELMI - SZOCIÁLIS**

**ÉRTELMI**

**KOMMUNIKÁCIÓS**

Erő,

ügyesség,

összerendezett mozgás,

egyensúlyérzék.

Finommotorika,

állóképesség,

mozgásigény,

nagymozgások,

szem – kéz koordináció.

Aktivitás,

érzelmi motiváltság erősítése, kitartás, szabálytudat,

nehézségek leküzdése.

Közösségi magatartás, kudarc elismerése, önbizalom,

önértékelés, testfogalom, testséma, testrészek és funkcióik

megismerése,

oldalosság, a törzs függőleges zónájának kialakítása, önmaga felismerése (tükör).

Térérzékelés, téri irányok és viszonyok, alak, forma, szín, méret megismerése, keresztcsatornák, vizuális, tapintásos, hallásos.

Vizuális időrendiség és ritmus, vizuális diszharmónia.

Tárgyak testrészek megnevezése, téri irányok viszonyok megnevezése, méret, hasonlóság, különbözőség megnevezése, mozgással és a testsémával kapcsolatos szavak gyakorlása.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

39

## 6. A külső világ tevékeny megismerése

### Cél:

Minél több érzékszervi és mozgásos tapasztalat szerzése az őket körülvevő természeti és

társadalmi környezetről, valamint annak formai, mennyiségi viszonyairól. Életkoruknak megfelelő szinten olyan szokásrendszer elsajátítása, amelyek meghatározóak a környező

világgal való harmonikus kapcsolatteremtéshez. A természeti, emberi, tárgyi környezettel,

családdal való ismerkedés során olyan tapasztalatok szerzése, amelyek matematikai tartalmúak: mennyiségi, alaki, nagyság- és térbeli viszonyok. Ismereteit

tevékenységekben alkalmazza.

### **Az óvodapedagógus feladatai:**

- ☞ Elősegíti az emberi és tárgyi környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását, a természet védelmét, a környezettudatos magatartás megalapozását.
  - ☞ A környezettel való ismerkedés közben fejleszti a gyermekek beszédmegértő, és nyelvi kifejezőkészségét, értelmi képességeit.
  - ☞ A környezet megismerése közben tapasztalatokat nyújt a tér- és síkbeli formákkal, mennyiségi összefüggésekkel, relációkkal kapcsolatban.
  - ☞ Elegendő alkalmat, időt, helyet biztosít a biztonságos életvitel szokásainak kialakításához.
  - ☞ Elősegíti a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A tervezés során figyelembe veszi a négy őselemet: Tűz-Víz-Föld-Levegő és a helyi adottságokat, lehetőségeket, évszak változásait, ünnepeket.
- Alkalmi és folyamatos tevékeny tapasztalatszerzéseket, megfigyeléseket, komplex érzékszervi ismeretgyűjtéseket, munka jellegű tevékenységeket, szimulációs játékokat szervez az alábbi témakörökről:
- Évszakok, természet változásai, időjárás, öltözködés, színek. Hét napjai, napszakok. Növények, állatok, ezekhez kapcsolódó emberi tevékenységek. Test. Közlekedés. Városunk.
- Család. Foglalkozások, Fizikai jelenségek.
- A tárgyak, személyek összehasonlítása tulajdonság szerint. Halmazalkotás, ítéletek, nyitott mondatok, relációk, mérhető tulajdonságok, rendezés, sorozatok.
- Számfogalom előkészítése: összemérés (mennyiségek, halmazok), természetes szám képzetének kialakítása (tőszám, sorszám). Műveletek: bontás, hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

40

---

#### **Page 41**

Tapasztalatok a geometria köréből, építés. Alkotások szabadon és másolással, tevékenység

tükörrel, tájékozódás térben és síkban.

#### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

Megkülönbözteti az évszakokat és a napszakokat.

Ismeri a színeket, azok árnyalatait.

Környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik. Tudja lakcímét, testvérei és szülei nevét, születési helyét, idejét.

Ismeri, betartja környezete közlekedésének legfontosabb szabályait, ismeri a közelben lévő

közintézményeket.

A tárgyakat legalább 10-ig meg tudja számlálni, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság,

forma, szín szerint.

Tud 10-es számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni. Meg tudja állapítani több, kevesebb, ugyanannyi.

Képes két kiterjedést, vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá tenni, vagy

valaminél kisebbet, nagyobbat, többet, kevesebbet létrehozni.

Helyesen használja a tő és sorszámneveket.

Helyesen használja a térbeli viszonyokat jelentő névutókat.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

41

---

Page 42

## **Képességfejlesztés lehetőségei a külső világ tevékeny megismerése során**

### **TESTI**

### **ÉRZELMI - SZOCIÁLIS**

### **ÉRTELMI**

### **KOMMUNIKÁCIÓS**

Egyensúlyérzék,

finommotorika,

nagymozgások, szem –

kéz, szem – láb

koordináció.

Manipulációs készség,

gyors reagálás.

A természethez való pozitív

érzelmi viszony szülőföld,

emberek, a táj szeretetére

nevelés, tárgyi kultúra

értékeinek szeretete, védelme.

Feladattudat, szabálytudat,  
kitartás, türelem, ítélőképesség,  
kapcsolatteremtő képesség,  
közösségi érzés, szociabilitás,  
másokkal való kapcsolat  
igénye, testséma, önmaga  
felismerése.  
Intellektuális  
érzelmek,  
együtműködési készség,  
feladattartás,  
önálló  
feladatmegoldás.  
Érzékelés, íz érzék, térérezékelés,  
idő érzékelés, érzékszervi  
működés.  
Figyelem – koncentrált, -  
szándékos:  
Formaalakítás, hallási érzékelés,  
szem fixációs működése,  
tapintásos érzékelés.  
Téri helyzetek, cselekvések,  
színek, irányok, formák,  
tulajdonságok,  
méretek  
felismerése.  
Fogalomalkotás, számfogalom,  
számolási  
készség,  
problémamegoldó gondolkodás  
Szándékos figyelem  
Problémakezelés  
Analizáló-szintetizáló készség  
fejlesztése  
Beszédkultúra,  
kérdéskultúra,  
kifejezőkészség, magabiztos tudatos  
kreatív önkifejezés.  
Választékos nyelvi eszközökben



gazdag, kultúrált stílus különböző kommunikációs helyzetekben.  
Beszédbátorság erősítése,  
beszédtechnika fejlesztése, szövegértés, kialakítása szövegalkotási kedv felkeltése  
Kommunikációs igény motiválása.  
Szókincsbővítés, tiszta artikuláció fejlesztése, verbális fejlesztés, testrészek neve.  
A Napsugár Óvoda pedagógiai programja  
42

---

**Page 43**

## **7. A munka jellegű tevékenységek**

### **Cél:**

A munkavégzéshez szükséges beállítódások, célszerű munkafogások, készségek, képességek, tulajdonságok kialakulása, cselekvő tapasztalással a gyermeki személyiség, attitűdök fejlesztése, saját és mások munkájának megbecsülésére és elismerésére nevelés.

### **Az óvodapedagógus feladatai:**

**Nyugodt légkört** biztosít, hogy kitartással végezhesék el a tevékenységeket.

Állandó megerősítéssel a **munkához való pozitív viszonyt alakít ki**, mely során megtanulják tisztelni a munkát végző embert.

Megéretteti a gyermekekkel, hogy a munka felelősségteljes feladat, melynek eredménye van.

Megismerteti a külső világ tevékeny megismerése által kínált tevékenységeket, kísérletek során

alkalmazott eszközök balesetmentes használatát. (szőlőprés, paradicsompasszírozó, szűrők,

reszelő, kések, tölcsérek stb.)

A kísérletek során alkalmazott elektromos eszközök bemutatását, használatát dajkái segítségével kellő körültekintéssel szervezi meg.

Ügyel arra, hogy ne jelentsen terhet, feleljen meg az egyéni fejlettségi szintnek.

Igényt alakít ki a gyermekekben a rend és a rendezett körülmények megtartására.

Arra neveli a gyermekeket, hogy változó körülmények között is képesek legyenek alkalmazni

ismert munkafogásokat.

Fejleszti az akarati tulajdonságaikat: önállóságukat, kitartásukat, önzetlenségüket, felelősségtudatukat.

Méretben és minőségben olyan **eszközöket biztosít**, amelyek megfelelnek az óvodás gyermekek igényeinek.

A gyermeket a **saját személyükkel kapcsolatos** teendőkkel ismerteti meg: testápolás, öltözködés, önkiszolgálás, majd a társakért végzett tevékenységek önként vállalását vezeti be.

A **naposi munkát** (5-6-7 éves korban) figyelemmel kíséri. A napos feladatait (déli terítés),

melyet középső csoportban önkéntesen vállalhatnak, nagyoknál naposi tábla alapján, megismerteti.

A gyermeket **alkalomszerű munkákkal** bízza meg fejlettségétől függően:

Eszközök előkészítése, elrakása, teremrendezés, eszközkészítés, javítás, növénygondozás,

seprés, gereblyezés, lombgyűjtés, locsolás, hólapátolás.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

43

---

## Page 44

### **A tevékenységek jellemzői óvodáskor végére:**

Ügyel saját személye és környezete rendjére.

Munkatevékenységében kitartó.

Szívesen vállal munka jellegű megbízatásokat.

A munkavégzésnél használt eszközöket elrakja.

Az étkezőasztalt esztétikusan teríti meg.

Étkezés után a saját edényeit elrakja.

Részt vesz teremrendezésben, ágyazásban.

### **8. Tanulás**

#### **Cél:**

A gyermek közvetlen környezetéből származó tapasztalataira, kíváncsiságára, utánzási hajlamára, élményeire, érzelmi beállítódására épített tartalmak megismerése, a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók differenciált fejlődése, mely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Elsődleges cél a gyermeki kompetenciák fejlesztése, támogató környezet megteremtésével, és a gyermeki előzetes tapasztalatok figyelembevételével.

#### **Az óvodapedagógus feladatai:**

Érzelem gazdag, biztonságot nyújtó, kölcsönös bizalmon alapuló csoportléggör kialakítása, az

érési folyamatok optimális megtámogatása.

Megfelelő mennyiségű és minőségű ingerhatás, tapasztalás és cselekedtetés, felfedezés

biztosításával a gyermeki kíváncsiság felkeltése, kielégítése, a kutatás, problémamegoldás, felfedezés örömeivel.

**A közvetlen tapasztalatra, mozgásra, élményre épülő** képességek, részképességek fejlesztése, mely magába foglalja a szenzoros, motoros, szociális és verbális tanulást egyaránt.

A tervezett tanulási tevékenységet a négy őselem köré szervezi, de tartalma az évszakok

változásait követi, a megfigyelhető természeti és társadalmi jelenségeket, eseményeket, az

ünnepek sajátosságait, az óvodai élet hagyományait, aktualitásokat.

**Projektelemek, téma-hetek alkalmazásával komplex ismereteket nyújt, tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosít.**

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

44

Page 45

**Elsősorban differenciáló, egyéni vagy mikro csoportos, illetve kooperatív technikákat alkalmaz.**

A tanulás alapvető feltételének megteremtése, a **szokásrendszer kialakítása**, a tevékenységek állandó helyének meghatározása, a jól megválasztott időkeret, és az elegendő

számú, méretű, minőségű, sok érzékszervet foglalkoztató eszköz biztosítása.

A szervezeti formát a tevékenység tartalmától, a résztvevő gyermekek számától, összetételétől, fejlettségétől függően az óvónő megválasztja, differenciáltan alkalmazza.

**A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:**

Az egyszerű feladatokat megérti.

Ha a helyzet megkívánja, kívárja amíg rákerül a sor.

Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.

Feladatai végrehajtásában kitartó.

Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.

Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.

**Drámajáték, mint módszer a tanulás folyamatában:**

**Célja:** A kompetencia alapú nevelés fő célja, hogy a gyerekek pontosan tudják kifejezni magukat, erősödjön empátiás képességük, finomodjon esztétikai érzékenységük, értsék,

szeressék, óvják, tiszteljék a Világot amiben élnek.

A drámajátékok részt vállalnak önmaguk és a világ mélyebb megismerésében, megértésében.

Saját lényüket nem termelő és fogyasztó „gépként”, hanem érző, önálló gondolkodásra képes,

magukat föl vállaló Emberként élik meg.

### **Az óvodapedagógus feladatai:**

A drámajátékokat demokratikus vezetési módon vezesse végig. Nem lehet indokolatlan visszautasítás, megválaszolatlan kérdés. A legfontosabb játékvezetői tulajdonság leginkább a

jó megfigyelés, kérdezni tudás, rugalmasság, következetesség, empátia, gyermekismeret,

hitelesség, nyitottság, elfogadás, kreativitás.

A játéktér és a játékidő megfelelő biztosítása, a játékokhoz a megfelelő csoportlétszám kialakítása (érdeemes több alkalommal több kiscsoportban játszani néhány játékot, főleg ha új

játék bevezetéséről van szó), a játékok igény szerinti ismétlése.

A gyermekcsoport érettségi szintjéhez való alkalmazkodás, a játékok kreatív átformálása

szintén a csoport vagy a témához való kapcsolódás által.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

45

---

## **Page 46**

### **Az életkori sajátosságok, vagyis mikor és mit...**

A program lehetőséget nyújt a képességeket fejlesztő játékokra, és a komplex drámafoglalkozásokra is. Az őselemek biztonságot, kiszámíthatóságot, egységérzetet adnak,

ami jó meder a hétköznapokban. Természetesen minden körülmények között figyelembe kell

venni játékválasztásnál a gyerekcsoport életkorát, létszámát, képességét...

- 3 éves korban - azonosuláson, utánzáson alapuló élményjátékok

- ismerkedési és szeretet játékok a társas kapcsolatok erősítésére

- 4 éves korban - fantáziát fejlesztő játékok

( a fentiek is) - egyszerűbb, együttműködést kialakító játékok

- egyszerűbb koncentrációs játékok

- 5-7 éves korban - kommunikációt és metakommunikációt fejlesztő játékok

( fentiek is) - kreativitást, kifejezőkészséget fejlesztő játékok

- koncentrációt, emlékezetet fejlesztő játékok

- ön- és társismeretet fejlesztő játékok
- empátiát fejlesztő játékok
- szerepjátékok, mesejátékok másképpen

### **A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:**

Korának és képességeinek megfelelő értelmi és érzelmi intelligencia.

Megfelelő szocializáció, szabálytudat, ön- és társselfogadás.

Kreatív, gazdag fantázia, empatikus attitűd, jó kifejezőkészség, kommunikáció.

Kitartó, elmélyült a játékokban és feladataiban.

Kíváncsi és érdeklődő a körülötte lévő környezet iránt.

### **Felhasznált és ajánlott irodalom:**

Gabnai Katalin: Drámajátékok

Kaposi György: Játékkönyv

Lélek, Játék, Nevelés- Szöveggyűjtemény a dramatikus nevelés tárgyköréből

Színház és dráma a tanításban

Dráma a tanulás szolgálatában

Drámajátékok óvodáskorban

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

46

## **VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE**

### **1. Személyi feltételek**

Az óvoda arculatában meghatározó jelentőségűnek tekintjük dolgozóink felkészültségét emberi értékeiket.

Az **ideális óvodapedagógus** az alapvető **humanista értékek** hordozója, amelyhez megfelelő

szakmai felkészültség társul, s ez mindennapi pedagógiai tevékenységében kifejeződik.

Fontos a „belső” és a „külső” összhangja, az érzések, gondolatok és a viselkedés

„kongruenciája” (megfelelése). Ez biztosítja a nevelői magatartási megnyilvánulások

**hitelességét.**

A nevelőtestület **közös értéknek** fogadja el, a toleranciát, empátiát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleménye iránti megértést, az emberi méltóság tiszteletben tartását,

az esztétikus óvodai környezet jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasságát, a helyzethez és a gyerek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az

önművelési – önfejlesztési igényt.

Ezeket túl meghatározó személyiségjegye kell, hogy legyen a **demokratikus nevelési stílus**,

amely ösztönzi a gyerekek kezdeményezéseit, messzemenően figyelembe veszi szükségleteiket. Alapelvei az elismerés, a dicséret, az elfogadás. Körülötte a légkör oldott,

bizalom teli, barátságos, melyre jellemző a csoport érzelmi kiegyensúlyozottsága, a közepes

vagy alacsony zajszint, az elmélyült játék, figyelmes viselkedés.

Az óvónő bánásmódja, az eltérő szükségletek, érzelmi állapotok és hangulatok iránti toleranciája a gyerekek egymás közötti kapcsolatában mintát jelent. Az, hogy az adott helyzetben mi tűnik a leginkább megfelelőnek, a tevékenység tartalma, a gyerekek életkora és

sajátosságai, eddigi tapasztalatai és elképzelései alapján alakítja ki.

Az óvodába érkező gyermekek alapos megismerésének és szakszerű fejlesztésének alapvető

feltétele az óvónők folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása. Ennek megvalósítását szolgálja az óvónők továbbtanulási terve, és a továbbképzési tervek, melyek az

évenként elkészítendő munkaterv részét képezik.

Célunk a program megvalósítását segítő szakvizsgák, további szakképesítések megszerzése

(fejlesztőpedagógus, beszédfejlesztő, egyéb mentorok). Az óvónőképző főiskolák, a Magyar

Óvodapedagógiai Egyesület, a Pedagógiai Szakmai Szolgáltatók által meghirdetett szakmai

programokon, előadásokon, továbbképzéseken, konferenciákon, országos szervezésű rendezvényeken való részvétel.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

47

---

## Page 48

A nevelőtestület belső továbbképzéseit az előzőekben felsorolt óvodapedagógiai témájú rendezvényeken hallott, tapasztalt szakmai információkra építjük, egyéni érdeklődés, felajánlás és a nevelőtestület igénye alapján.

Az óvodánkban folyó belső továbbképzések alapját a bemutató foglalkozások, a beszámolók,

a munkaközösségi foglalkozások adják, ezek szintén részét képezik az éves munkatervnek, és

segítik az óvodapedagógiai változásokkal történő lépéstartást.

Fontos a nevelőtestület önálló alkotó óvodapedagógiai munkájának segítése és értékes szakmai ötletek közkinccsá tétele, valamint az új kolléganők óvodánk közösségébe való beilleszkedésének támogatása.

A bemutató foglalkozásokon való részvételi lehetőség igény és érdeklődés szerint, kölcsönös

betekintési alkalmat ad egymás nevelőmunkájába.

**A dajkai munka szerepváltása csak az óvodapedagógusi munka szerepváltásának kontextusában értelmezhető.**

**Munkájukat a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett**

**végzik, egyértelműen elkülönítjük mely esetben kompetens, mely esetekben segítő a**

**szerepkörük.**

**A dajka kompetens szerepkört tölts be:**

- az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése során;
- a gyermekekről kapott információk felettese felé való továbbításában;
- az óvoda vagyon- és állapotvédelmében;
- a névre szóló, hitelesített munkaköri leírásában rögzített feladatok önálló, szakszerű teljesítésében;
- minden olyan esetben, amikor felettese – óvodavezető, óvodapedagógus - feladatokkal bízzák meg;
- saját szak- és önképzésében;
- megszerzett szakmai ismeret- és tudásanyagának a gyakorlati munkájába való beépítésében;
- munkakapcsolatainak kiépítésében, ápolásában;
- saját élményű tapasztalatainak átadásában;
- saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítésében;
- lelki egészségének védelmében.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

48

**A dajka segítő szerepkört tölts be**

- az óvoda alap- és kiegészítő feladatainak teljesítésében;
- az óvoda nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának betöltése során;
- az óvoda minőségi szolgáltatást nyújtó feladatainak ellátása kapcsán;
- az óvoda által kitűzött minőségcélok elérésében;
- a gyerekek hátránykompenzálásának folyamatában;
- a gyerekek tehetségfelfedezésében;

– a gyerekek egyéni bánásmódot igénylő feladatellátása során;

Az **alkalmazotti közösség** tagjaitól is elvárjuk, hogy munkájukkal, magatartásukkal, személyes példájukkal segítsék megvalósítani nevelési feladatainkat:

- Ismerjék meg nevelési elveinket, a csoport nevelési terveit, működjenek együtt az óvónőkkel.

- Aktívan vegyenek részt a csoport életében.

- Ismerjék meg a csoportjuk napirendjét és a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodjanak.

- Munkájukban tükröződjön a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete.

- Kultúrált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában résztvevő különböző szakemberekkel együttműködünk.

## **2. Tárgyi feltételek**

Az óvoda objektív feltételrendszerének a fejlesztése az óvoda évenkénti költségvetési keretének a függvénye, melyet a Fenntartó Önkormányzat a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelően biztosít.

Az óvoda tárgyi fejlesztéséhez pályázatok megírásával, eszközök készítésével járulunk hozzá.

A Pedagógiai Programunk megvalósításához 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendeletet alapján

(mellékletben) lehetőséget biztosítunk a szülők fogadására.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

49

## **3. Szervezeti és időkeretek**

*A csoportok megszervezése*

A csoportszervezés alapja a biológiai életkor, a nemek aránya.

A nehezen nevelhető vagy speciális fejlesztési igényű gyermek csoportbeli elhelyezésénél

alapvető szempont a pedagógusok arányos terhelése, hogy elegendő ideje legyen az egyéni

fejlesztésre (max. 1-2 fő/csoport).

A csoport létszáma (az alapító okirat alapján) maximum 25 fő, intézményi szinten 50 fő.

Óvodánkban jelenleg 1 heterogén összetételű csoport működik. A gyerekek kisebb csoportba

sorolásának szempontjai: életkorbeli különbségek csökkentése, életkori 1/3 arány megtartása,



testvérek együttnevelésének biztosítása.

*A napirend kialakításának alapelvei az Óvodában*

- A gyermekek életkor szerinti összetétele alapján eltérnek a szükségleteik, differenciáltan

biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges időtartamot.

- A tervszerű, összehangolt tevékenységekkel elkerüljük a felesleges várakozásokat, a tétlenséget, a kapkodást.

- Minél hosszabb, nyugalmas és tartalmas játékidőt biztosítunk.

- A tisztálkodás és öltözködés végzéséhez, az egyéni szükségleteknek megfelelő időtartamot biztosítjuk.

- Az étkezésre az egyéni igények, szükségletek szerinti időtartamról gondoskodunk

- A gyermekek alvási—pihenési igényének figyelembevétele

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

50

---

## Page 51

### **NAPIREND**

*Érkezéstől az udvari játékig*

A gyermekek érkezése, fogadása.

Játéktevékenység.

Játékos tanulás csoportos, mikrocsoporthoz és egyéni foglalkozási formák alkalmazásával.

Mozgás, testnevelés foglalkozás.

Tízórai, gondozási teendők ellátása.

Hagyományok ápolása, születésnapok megünneplése.

Élményszerző séták, kirándulások, közös megfigyelések.

Szabad, mozgásos játék az udvaron.

*Udvari játéktól az ébredésig*

Naposi munka feladatainak elvégzése.

Ebéd, gondozási teendők ellátása.

Pihenés-alvás előtti mese, altatódal.

Alvás-pihenés folyamatos ébredés.

*Ébredéstől hazaindulásig.*

A csoportszoba rendjének helyreállítása.

Uzsonnázás, gondozási teendők ellátása.

Játékos egyéni képességfejlesztés.

Játéktevékenység.

Szabad, mozgásos játék az udvaron.

Találkozás a szülővel, rövid információcsere a gyermek fejlődéséről, magatartásával

kapcsolatosan szükség esetén.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

51

---

**Page 52**

*A gyermekközösségi programok szervezése*

Ünnepek és hagyományok

Az ünnepek, megemlékezések szervezését a gyermekek személyiségfejlődésében fontosnak

tekintjük, mert az érzelmi nevelés és szocializáció terén kiemelkedő hatást fejtenek ki. E jeles

események szervesen illeszkednek a tervezett nevelési folyamatokba, melyeket a szülők

közreműködésével, segítségével, részvételével készítünk elő, illetve bonyolítunk le.

Ünnepeinket az aktuális előkészületek jellemzik, érzelmi, hangulati ráhangolódással, ajándék

készítéssel, az óvoda dekorációjának elkészítésével.

Mikulás

A Mikulás az ajándékot személyesen adja át a gyermekeknek és egy-egy dicsérő, személyre

szóló gondolatot mond nekik, akik alkalmi versekkel, énekekkel köszöntik.

Karácsony

Az adventi előkészületekkel, gyertyagyújtással fokozzuk a várakozás érzelmi hatásait.

Az

óvoda játékeszköz bővítését ez időre tervezzük, így minden korcsoport játékokat talál a feldíszített közös fa alatt. Énekekkel, versekkel, dramatizálással ünnepünk.

Farsang

Jelmezben zajló zenés, táncos esemény, aktuális versekkel, énekekkel, tréfás játékokkal

kiegészítve. Szülőkkel közösen ünnepeljük.

Március 15.

Ünnepzése változatosan, csoportonként más-más módon (fejlettségtől és időjárástól függően)

zajlik: PL: látogatás a Petőfi szobornál virághelyezéssel, iskolai ünnepélyen való részvétellel, megemlékezés a csoportban (kisebb és nagyobb korú csoportok együttműködésével) versekkel, énekekkel.

Húsvét

Az előkészületek során a leggyakoribb a különböző technikákkal készített tojások, egyéb

szimbólumok készítése. Húsvét előtti napon vizes locsolkodás.

Anyák napja —évváró

A köszöntőt az év során megismert versekből, énekekből, dalos játékokból állítjuk össze. Ez

alkalomra minden gyermek ajándékot készít édesanyjának. Szülőkkel közösen ünnepeljük.

Gyermeknap

Csoportonként változó események szervezése: pl. kirándulás, versenyjátékok, kézműves

programok. Lehetőség szerint közös udvari program légvárral, arcfestéssel, játékokkal.

Születésnap

Általában gyertyagyújtás, éneklés, verselés, mesemondás az ünnepelt kívánsága szerint, aki a

köszöntés után csomagolt aprósüteménnyel kínálhatja meg társait.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

52

---

Page 53

## VII. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

**Cél:**

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a

kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

**Az óvodapedagógus feladatai:**

Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek **óvodába kerülését, járását.**

Biztosítja a gyermekeket megillető **jogok érvényesülését** az óvodán belül, szükség esetén

védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz.

A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.

A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kéri.

**A felzárkóztatást és tehetség gondozást megvalósítja.**

Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti és folyamatosan ellenőrzi.

Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja.

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást.

A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.

A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.

Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervezetekkel, személyekkel.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

53

---

#### Page 54

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermeke testi lelki állapotát:

Ha

fejlődési

beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,  
sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos)

egészségügyi problémákat tapasztal,

nemzetiséghez tartozik,

hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,

szülők egymás közötti kapcsolata rossz,

szülő – gyermek kapcsolata nem megfelelő,

különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

**Az óvodavezető feladatai:**

**Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat**, szervezi, irányítja és személyes

részvételével elősegíti ezek érvényesülését.

A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre

ható ártalmakat, **védi őket** a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a

veszélyeztető hatásokat.

A nevelési év elején **megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot**.

Munkájáról évente **beszámol** a nevelőtestületi értekezleten. **Kapcsolatot tart** konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberekkel.

Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi

önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.

Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi

szintű megállapítását.

**Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet** az óvodában dolgozó óvónők között.

Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az

eredményeket.

Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.

Továbbképzéseket tart az óvodapedagógusoknak.

Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

54

---

## Page 55

### **A gyermekvédelmi munka várható eredményei:**

Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.

Minden veszélyeztetett gyermek családja tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és

segítséget ügyeinek elintézéséhez.

Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.

Bizalommal fordulnak felénk a szülők.

Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.

Segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

55

---

## Page 56

## VIII. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

**A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:**

**Cél:**

Olyan bizalmi kapcsolat kiépülése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos. Az óvodai nevelés, céljaink elfogadása a családok részéről. A szülő elégedettségének állandó

figyelemmel kísérésével az igények beépülése a nevelési folyamatainkba.

**Óvodapedagógus feladatai:**

A hatékony együttnevelést, család és óvoda jó kapcsolatát, a **nevelő partneri viszonyt kiépíti**. A gyermekek egészséges fejlesztéséért való közös felelősséget tudatosítja. A Napsugár Óvoda pedagógiai programját, céljait, feladatait ismerteti, és elfogadtatja a szülőkkel.

Óvodánk szokásait, hagyományait ismerteti a házirendben, a napirendben, a munkatervben

megfogalmazottak alapján.

Az óvodába lépést megelőzően az új gyermekek szülei számára tájékoztatást ad arról, hogyan

lehet minél zökkenő mentesebbé tenni az első óvodai napokat és támogatást, segítséget nyújt

az iskolához szükséges új szülői szerepkör kialakításában.

Előzetesen ismerkedik a szülőkkel.

Az új gyermekek érkezését úgy osztja be, hogy egy héten csak néhány új kisgyermek érkezzen, így jut elég idő az ismerkedésre, a személyes kapcsolat kialakítására.

**Biztosítja a szülők részvételét**, hogy lehetőség szerint legyenek itt az első napokban gyermekükkel az óvodában, és „fedezzék fel” a játéklehetőségeket, az eszközöket, együtt

ismerjék meg az óvónőt és a társakat. A közös ittlét addig tarthat, amíg a szülő lehetőségei

megengedik, illetve a gyermek számára már nem idegen az óvoda.

Pedagógiai **tájékoztatókat szervez** a szülők számára a szülői értekezleteken, nyílt napokon és

érdeklődés alapján egyéb fórumokon.

Az óvoda munkatervében megjelölt pedagógiai témájú szülői értekezletekkel a családi nevelés hatékonyságát segíti.

**A szülők igényeit, javaslatait, kéréseit, felajánlásait figyelembe veszi nevelőmunkájában.**

Szülői értekezleten a csoportban folyó nevelőmunka tervét ismerteti: elképzelések, a különböző nevelési területek, a kiemelt feladatok.

Nyílt rendezvényeket szervez, melyen a szülők lehetőséget kapnak az óvodai élet szokás- és

szabályrendszerének közvetlen megismerésére, gyermekük megfigyelésére.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

56

---

## Page 57

A Szülői Közösség munkatervének elkészítésében részt vesz a szülők képviselőivel közösen a

nevelési év elején.

A szülők képviselőit meghívja az óvoda különböző fórumaira, alkotó ötleteiket, kéréseiket,

igényeiket meghallgatja és lehetőség szerinti teljesíti.

Óvodán kívül helyszíni tapasztalatszerzési lehetőségeket kér, az olyan szülők munkahelyén,

ahol az óvodás csoportok nem zavarnak és számukra veszélytelen a munkaterület.

Szülői kíséretet kér az óvodán kívüli tevékenységekhez, amelyek az óvodai tanulás folyamatához az ismeret-, élmény, és tapasztalatszerzésben segítenek.

**A szülők jogainak érvényesítését segíti** az óvoda pedagógiai és szervezeti alapdokumentumainak elkészítésekor a Szülői Közösség képviselői révén /PP, SZMSZ, Házirend/.

### **Sikerkritérium:**

- **közösen szervezett gyermek és felnőtt programok**
- **nyílt napok – 90%-os érdeklődéssel**
- **szülői elégedettségmérés 90%**
- **óvodán kívüli szakmai programok.**

### **Kapcsolattartás várható eredményei:**

A családok elégedettek az óvoda működésével.

Minden szülő rendszeres tájékoztatást kap gyermeke fejlődéséről.

A szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein.

A szülők nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől

segítséget kapnak.

Azonosulnak az óvoda elveivel.

Hálózati tanulás megvalósul

### **Az óvoda egyéb kapcsolatai:**

- Fenntartó Önkormányzat
- Polgármesteri Hivatal
- Humán Szolgáltató Intézmény

- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

57

---

## Page 58

### **Kapcsolatok más nevelési szintekkel:**

- Családok
- Óvodák – kiemelten a kompetenciaalapú nevelést bevezetett intézmények
- Iskolák – kiemelten a helyi iskola
- Bölcsődék

### **Az óvoda nevelőmunkáját segítő intézmények:**

- Szakértői Bizottság, Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat

### **Az óvoda egészségre nevelő munkáját segítő intézmények és személyek:**

- Az óvoda orvosa, fogorvosa
- Az óvoda védőnője
- A Foglalkozás- egészségügyi Szolgálat Orvosa
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat

### **A gyermekek műveltségét gazdagító intézmények:**

-

Művelődési Ház

- Színház, bábszínház
- Múzeumok, kiállítóterem
- Gyermekkönyvtár

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

58

---

## Page 59

### **IX. A SAJÁTOS NEVELÉS IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE, HABILITÁCIÓS, REHABILITÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK**

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált

nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében – amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe

vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.



Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- 

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk

- 

Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.

- 

Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.

- 

A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónő és dajka vesznek részt.

- 

Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „*Egyéni fejlesztési terv*” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.

- 

Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.

- 

A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása-fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

59

-

Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.

- 

Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.

- 

Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiséggel kapcsolatos szabályok betartására.

A rehabilitáció általános célja:

- 

a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása

- 

A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése

- 

Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A rehabilitáció fő területei:

- 

az érzékelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás-fejlesztése

- 

a motoros készségek fejlesztése

- 

a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával

- 

a szociális készségek fejlesztése

- 

a kognitív készségek fejlesztése

- 

az önellátás készségeinek fejlesztése

A rehabilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és

eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

## **A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó**

### **eljárás:**

- 

Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.

- 

Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.

- 

Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.

- 

Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.

- 

A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-2 fő, a mindenkor számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékoság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodavezető dönt.

- 

Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik

lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt

szakértői vizsgálatát kérjük.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

## X. MELLÉKLETEK

### 1. A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke:

A Pedagógiai Programunk megvalósításához az alábbi eszközök felszerelések szükségese

(az összeállításnál figyelembe vettük a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendeletet)

Csoportszoba berendezési tárgyai:

50 db óvodai fektető, 50 db gyermekszék, 10 db gyermekasztal, fényvédő és dekor-függöny

ablakonként, 16 m<sup>2</sup> szőnyeg, 4 db játéktartó polc, 2 db fektető tároló, 1db élősarok állvány, 5

db hőmérő, 2 db eszköz előkészítő asztal, 2 db textiltároló szekrény, 2 db edény és evőeszköz

tároló szekrény, 5 db szeméttároló, 3 db bábirtató, 8 db könyvszekrény, 50 férőhelyes öltözőrekesz és eléje öltözőpad, 10 db abrosz

Gyermekmosdó berendezési tárgyai:

2 db falitükör, 2 db hőmérő, 2 db fogmosó polc, 50 db fésű, 50 db fogmosó pohár, 4 db körömkéfe, 4 db szappantartó, 2 db fésűtartó, 2 db papírtörölő tartó, 4 db folyékony szappanadagoló, 2 db fedeles szeméttároló

Tornaszoba felszerelése:

4 db tornapad, 2 db tornaszőnyeg (szivacs), 3 db bordásfal, 1 db mászó készlet, 1 db mászókötel, 30 db léglabda, 30 db ugráló kötel, 30 db bot, 30 db süni labda, 30 db tornakarika, 2 db gyermekgyűrű, 5 db füles labda, 2 db egyensúlydeszka, 2 db gördeszka,

2 db bújócső, 1 db egyensúlytölcsér, egyéb speciális fejlesztő eszközök típusonként 1–2db

Játékok:

Szerepjátékok, építő, konstruáló és szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás

eszközei a csoport összetételének megfelelően minden fajtából, érzékelő észlelő játékok,

emlékezet, figyelem, képzelet fejlesztő játékok, gondolkodtató játékok fajtánként 3db/csoport.

Ének, zenei énekesjátékok:

Felnőtt kézre: 2 db xilofon, 2 db felnőtt dob, 4 db triangulum, 2 db kiscintányér, fajtánként 1-  
2 db ütőhangszerek vegyesen, kézi csörgő készlet, harmóniafa, 2 db esővarázs, ritmus-szett,  
Gyermekkézre: teljes hangszerkészlet (ritmus és hallásfejlesztők) 1db  
Anyanyelvi fejlesztés eszközei:  
1db „képek az anyanyelvi neveléshez” , 10 db kártyakészlet (szókincsbővítéshez),  
A Napsugár Óvoda pedagógiai programja  
62

---

### Page 63

Meseláda alapkészlet csoportonként 1db, Bábkészlet csoportonként 1db, Kreatív készlet csoportonként 1db, könyvek csoportonként 20 db, anyanyelvi fejlesztő eszközök 20 db csoportonként  
Vizuális tevékenység:  
Zsírkréta, filctoll, ceruzák, kréta, tempera, gombfesték, ecset, üvegfesték, tollak, olló, ragasztó  
különböző méretű és anyagú papírok, fólia, tus, henger, textílfesték, táblák, fűző, agyag.  
Festő és rajzkészlet 1-1 db csoportonként  
Külső világ tevékeny megismerés eszközei:  
1 készlet szemléltető képsorozatok, 1-1 db állatok, növények, közlekedés, emberek világa képsorozat, 1 db minimat készlet, 30 db tükör, 30 db logikai készlet, 2 db teljes alakot mutató tükör, nagyítókészlet 1db csoportonként, mikroszkóp 1db csoportonként, videó és hangkazetták, 1 db televízió, 2 db magnetofon+CDlejátszó, 1 db diavetítő, 1 db vetítő vászon.  
Kísérletező készlet 1db csoportonként, 1 db homok-vízasztal csoportonként, 1 db villanyrezsó, 1 db kukoricapattogtató, 1 db aszalógép, évszaktábla 1 db csoportonként, természetszőnyeg 1 db csoportonként, 1 db zárt rendszerű akvárium csoportonként, 1 db fa babaház-teljes családdal, Logico játékok 6db csoportonként, kétkarú tanmérleg 1db csoportonként  
Környezet ismereti fejlesztő eszközök 20db csoportonként, Matematikai fejlesztő eszközök 20 db csoportonként, Mágneses mátrix 1db, geometriai készlet 1-1 db csoportonként,

naprendszer-demonstrációs készlet 1 db, Mágneses játék 2 db csoportonként,  
Sípkészlet

(madár és állathangok, környezet hangjai) 1-1 db csoportonként,

Munka tevékenység eszközei:

gyermek méretű szerszámok: locsolókanna, gereblye, seprű, lapát, lombseprű, talicska  
5-10

db csoportonként

Udvar:

6 db kerti asztal, kerti pad, 1 db babakáz, 1 db udvari homokozó, 1 db takaróháló,  
csúszdaállvány és lap, kötélletra, tornagerenda, 1pár mini kapu, 1db rugós játék, 5 db  
mászóka, 2 db lengőhinta-állvány 2 db mérleghinta, mobil eszközök pl. motorok,  
vizimalom.

Pedagógiai munkát segítő eszközök:

Felnőtt asztalok, székek, tároló szekrények, könyvszekrény, iratszekrény, telefon, fax,  
számítógép, Internet hozzáférhetőség, e-mail cím, nyomtató, fénymásoló, laminológép,  
papírvágó, folyóiratok és szakkönyvek, védő és munkaruha, mentőláda.

Felnőtt munkavégzéshez szükséges eszközök:

Mosógép, centrifuga, vasaló, vasaló állvány, hűtőgép, porszívó, takarító eszközök.

Fűnyíró, lombseprű, fűrőgép, kerti olló, locsolótömlő, gereblye, ásó, kapa, ecsetek, kézi  
szerszámok.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

63

---

## Page 64

### 2. Kiegészítő dokumentumok, szakkönyvek

- Kompetencia alapú óvodai programcsomag – Téma-terv javaslat
- Dr. Bakonyi Anna: Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése
- Fehér Anna: Játszunk? Természetesen!
- Reikort Ildikó: Zenevarázs
- Székely Andrea: Bábjáték
- Dr. Tóth Tiborné: Néphagyomány
- Bekker Zoltánné-Kocsis Csilla-Zaveczné Komáromi Katalin: Kiegészítő segédlet a Komplex fejlesztési tervekhez
- Székely Andrea: Játékok bábokkal, Játékok a meseládikóval
- Zóka Katalin: Varázseszközök az óvodában
- Zóka Katalin: Kóstolgtató
- Túri György: Játék-tánc-Élet
- A Napsugár Óvoda „Jó gyakorlata”
- Dr.Tótszőllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában

**Page 65**

**IRÁNYMUTATÓ DOKUMENTUMOK A NAPSUGÁR ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK ELKÉSZÍTÉSÉHEZ**

Az óvodai nevelés országos alapprogramja (A Kormány 363/2012 (XII.17.). Korm. Rendelete 2012)

2011. évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről

Az Óvodai Nevelés Programja (Országos Pedagógiai Intézet 1989.)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. Évi XXXI. Törvény

A gyermeki jogok ENSZ alapegyezmény 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről / módosításokkal egybeszerkesztve

A Napsugár Óvoda Alapító Okirata

**A PROGRAMKÉSZÍTÉS MÓDSZERTANI SEGÉDANYAGAI**

Dr Pereszlényi Éva: Az óvodák szakmai fejlesztése Budapesti Tanítóképző Főiskola 1994.

Honi György: A pedagógiai program Raabe Könyvkiadó Kft 1994. Korszerű iskolavezetés

közoktatási kézikönyv

Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? !Munkáltató könyv a helyi nevelési program készítéséhez NAT-TAN sorozat OKI, OKKER Bp. 1996.

Nagy Jenőné: Segédlet az óvodák nevelési programjának elkészítéséhez. JNSZ Megyei

Pedagógiai Intézet 1996.

Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés ! Az óvodai nevelési program előkészítő szakasza. OKKER Bp. 1997.

Dr. Füle Sándor: A helyi pedagógiai programok kidolgozása /OKKER Oktatási Iroda 1995.

Nagyné Jánosi Éva: Pedagógiai programkészítés az óvodában. Módszertani segédanyagok

Debrecen 1996.

A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

**Page 66**

Dr. Pereszlényi Éva: A Helyi Óvodai Nevelési Program szakmai feltételrendszere /Alcius Bt

Bp. 1997.

### **FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM**

- Dr. Deliné Dr. Fráter Katalin: Integrált személyiségfejlesztés osztatlan óvodai csoportban. /Óvónőképző Főiskola gyakorló óvoda Hajdúböszörmény 1993.
- Villányi Györgyné: Játék a matematika? Matematikai játékok gyűjteménye óvodapedagógusoknak !Tárogató Kiadó Bp. 1993.
- Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana. /Nemzeti Tankönyvkiadó 1997.
- Balázsne Szűcs Judit: Az EMBER, aki óvodás /Bp. 1997. Litograph Kft
- Jávorszky Edit: Fejlődépszichológia /Edutech Kiadó 1995.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarcc nélkül az iskolában /Alex-Typo Kiadó Bp. 1992.
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel /JNSZ Megyei Pedagógiai Intézet, Szolnok, 1997.
- Epochális rendszerű tanulási folyamat az óvodában /Lehel úti Óvoda Debrecen, 1999.
- Atkinson: Pszichológia /OSIRIS, Bp. 1995.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin — Dr. Páli Judit: Komplex prevenció óvodai program /Adatbank OKI 1996.
- Bakonyi Anna: Irányzatok, alternatívák az óvodai nevelés területén /Tárogató Kiadó Bp. 1995.
- Kun Istvánné: Az egészséges életmódra nevelés a folyamatosság kereti között. Nevelőmunka az óvodában. /Pedagógiai füzetek Miskolc 1989.
- Dr. Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok. /Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1995.
- Dr. Gósy Mária: Beszéd és óvoda /Nikol Gmk 1997.
- Mérei Ferenc — V. Binet Agnes: Gyermeklélektan /Gondolat Kiadó Bp. 1985.
- Keresztúri Ferencné — Csipes Zoltánné: Mályva integráló — differenciáló óvodai A Napsugár Óvoda pedagógiai programja

66

---

### **Page 67**

- program /Adatbank OKI 1997.
- Villányi Györgyné: A saját nevelési program készítésének útjai /Óvodai Élet 1996/5.
- W Mikó Magdolna: Alternatív Óvodapedagógiai törekvések Magyarországon /Óvodai nevelés 1996/8.
- Dr. G. Glauss — Dr. H. Hielsch: Gyermekpszichológia /Akadémiai Kiadó Bp. 1989.
- Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével /Tarikönyvkiadó 1989.
- Forrai Katalin : Ének az óvodában Bp, Zeneműkiadó, 1974.
- Zilahi Józsefné: Mese, vers az óvodában I. /Nemzeti Tankönyvkiadó 1994.



Dr.Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában  
Kézikönyv a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók számára a gyermekekkel szembeni  
rossz  
bánásmóddal kapcsolatos esetek ellátáshoz és kezeléséhez Módszertani Gyermekjóléti  
Szolgálatok Országos Egyesülete Budapest 2006